

عنوان مقاله:

فرا تحلیل آثار حوزویان در مواجهه با فلسفه ویتگنشتاین؛ با تاکید بر حوزه علمیه قم

محل انتشار:

فصل نامه معرفت فرهنگی اجتماعی، دوره 13، شماره 3 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

مجید مفیدبجنوردی - دانشجوی دکتری دانش اجتماعی مسلمین دانشگاه باقرالعلوم (ع)

خلاصه مقاله:

تاملات فلسفی ویتگنشتاین درباره زبان و تاثیرات فراوان آن در حوزه های گوناگون معرفتی و فلسفی، اندیشمندان حوزوی را نیز به مواجهه با این اندیشه ها واداشته است. بررسی این مواجهات و شناخت انواع آن برای شناسایی ظرفیت ها، خلاء ها، آسیب ها و خطرات ممکن در این مواجهه ضروری می نماید. پژوهش حاضر با بررسی آثار اندیشمندان حوزوی که به مواجهه با فلسفه ویتگنشتاین پرداخته اند، می کوشد تا صورت بندی منظمی از این آثار ارائه کرده، انواع این مواجهه را شناسایی نماید. در گردآوری اطلاعات با روش «گلوله برفی» ۵۲ اثر، اعم از مقاله، کتاب و پایان نامه به دست آمد که از سال ۱۳۷۲ تاکنون نگارش شده است. داده ها با روش «فراتحلیل کیفی» در دو بخش یافته های توصیفی با پنج شاخص (بازه زمانی، مراکز علمی، قالب آثار، دسته بندی پژوهشگران و نقش پژوهشگران) و در بخش بررسی کیفی نیز با معیار «نحوه مواجهه با فلسفه ویتگنشتاین» آثار در هفت دسته قرار گرفته و براساس آن، هفت نوع مواجهه با فلسفه ویتگنشتاین در حوزه علمیه قم شناسایی شده است. طبق نتایج فراتحلیل بیشترین حجم آثار نگاشته شده (۵۰٪) معرفت شناسی و الفاظ بوده و چندان به سطح فلسفی نمی پردازند. ازاین رو، خلاء وجود یک نظریه منسجم فلسفی برای مواجهه با بنیادهای فلسفی نظریه ویتگنشتاین کاملاً محسوس بوده و موجب شده تا جدی ترین مواجهه حوزویان که در جهت بهره گیری و مقایسه دیدگاه های وی با مباحث اصول فقه (۱۷٪) بوده، با خطر گرفتار شدن در مبانی و لوازم معرفتی نظریات وی مواجه شود و این مسئله ضرورت مواجهه جدی در سطح بنیادی فلسفی با فلسفه ویتگنشتاین را می نماید که به نظر می رسد نظریه «اعتباریات» علامه طباطبائی بستر مناسبی برای آن فراهم کرده است.

کلمات کلیدی:

فلسفه ویتگنشتاین، حوزه علمیه، اندیشمندان حوزوی، مواجهه، ویتگنشتاین، زبان، فراتحلیل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1700218>

